

Potopa

Keď sa ľudia na svete usadili, prestali byť dobrí a do života sa im vmiešali hádky, lož a závišť.

Vládca bohov Zeus sa to dozvedel a chcel sa o ľudskej zlobe presvedčiť na vlastné oči. Zostúpil na svet, a svoju božskú podobu vôbec neskrýval. Kade chodil, tam ho ľudia spoznávali, padali pred ním na zem a vzdávali mu úctu. Až napokon prišiel do Arkádie, kde vládol kráľ Lykaón.

Lykaón sa pred vládcom bohov nesklonil ako ostatní. Vo svojej nadutosti si zmyslel, že Dia vyskúša, či je skutočne všemocný a vševediaci. Zabil jedného zo svojich otrokov, jeho telo rozsekal na kusy, polovicu mäsa uvaril, polovicu upiekol nad ohňom. Potom pozval Dia na hostinu. Zeus jeho konanie ihneď prehliadol. Vzbĺkol v ňom strašný hnev a bleskom udrel do Lykaónovho paláca. Ozvalo sa ohlušujúce hrmenie a palác sa zmenil na blčiacu žiaru, z ktorej šlahali červené plamene – horeli kamenné múry, i drevené krovy, ľudia aj zvieratá.

Lykaónovi sa v poslednej chvíli podarilo ujsť. Hnal sa šialený od hrôzy, otváral ústa, ale nevychádzal z nich nijaký hlas, iba zvieracie zavýjanie. Cítil, ako mu telo obrastá srstou a tvár sa mu pretahuje do špicatého ňufáka, nakoniec spadol na všetky štyri končatiny a premenil sa na vlka. A tak je Lykaónovi navždy súdené blúdiť po nociach, obchádzať stáda a so slintajúcou papuľou bažiť po zvieracej krvi ako tá najposlednejšia škodlivá zver.

Rozhnevaný Zeus sa vrátil na Olymp a zvolal snem bohov. Keď sa bohovia narychlo zhromaždili, vstal zachmúrený z trónu a povedal:

„Ľudia sú horší, než som si myslel. Sám som sa presvedčil, aké hrozné činy páchajú. Nemajú úctu k bohom ani k sebe navzájom. Preto som sa rozhodol, že ľudské pokolenie zničím!“

Bohovia sa zhrozili. Komu budú vládnuť, keď zo sveta zmiznú ľudia? Kto si ich bude uctievať, ozdobovať oltáre v chrámoch kvetmi a prinášať im obety?

Zeus videl ich obavy a jeho hnev poľavil.

„Nebojte sa,“ povedal. „Čo sa má stať, stane sa. Stvorím nové ľudské pokolenie, spravodlivejšie a miernejšie, celkom iné, ako sú títo ľudia.“

Potom Zeus zobral svoj žiariaci blesk a chystal sa ho hodiť na zem, aby sa zapálila a aby celý svet ľahol popolom. V poslednej chvíli sa však zarazil – veď od takého ohňa by sa chytil aj Olymp s nebeskými palácami. Rozhodol sa preto inak.

Požiadala Aiola, vládcu všetkých vetrov, aby spýtal víchry v hlbokých jaskyniach a aby vypustil len jediný, južný vietor, ktorý prináša čierne mraky a vytrvalý dážď.

Južný vietor Notos sa dychtivo rozletel po prázdnej oblohe, tvár sa mu zaťahovala mrakmi, krídla oťaželi vodou – spustil sa dážď. Bohyňa dúhy Iris rozostrela obrovský farebný oblúk ponad celú zem, oba jeho konce čerpali zo zeme vodu a dodávali ju mrakom. Poseidón, vládca celého vodstva, prikázal bohom všetkých riek, aby zborili brehy a hrádze a rozpútali záplavy. Potom zdvihol trojzubec a veľkou silou ním udrel do zeme, až popukala a z trhlín sa vyvalili striekajúce prúdy podzemných vôd.

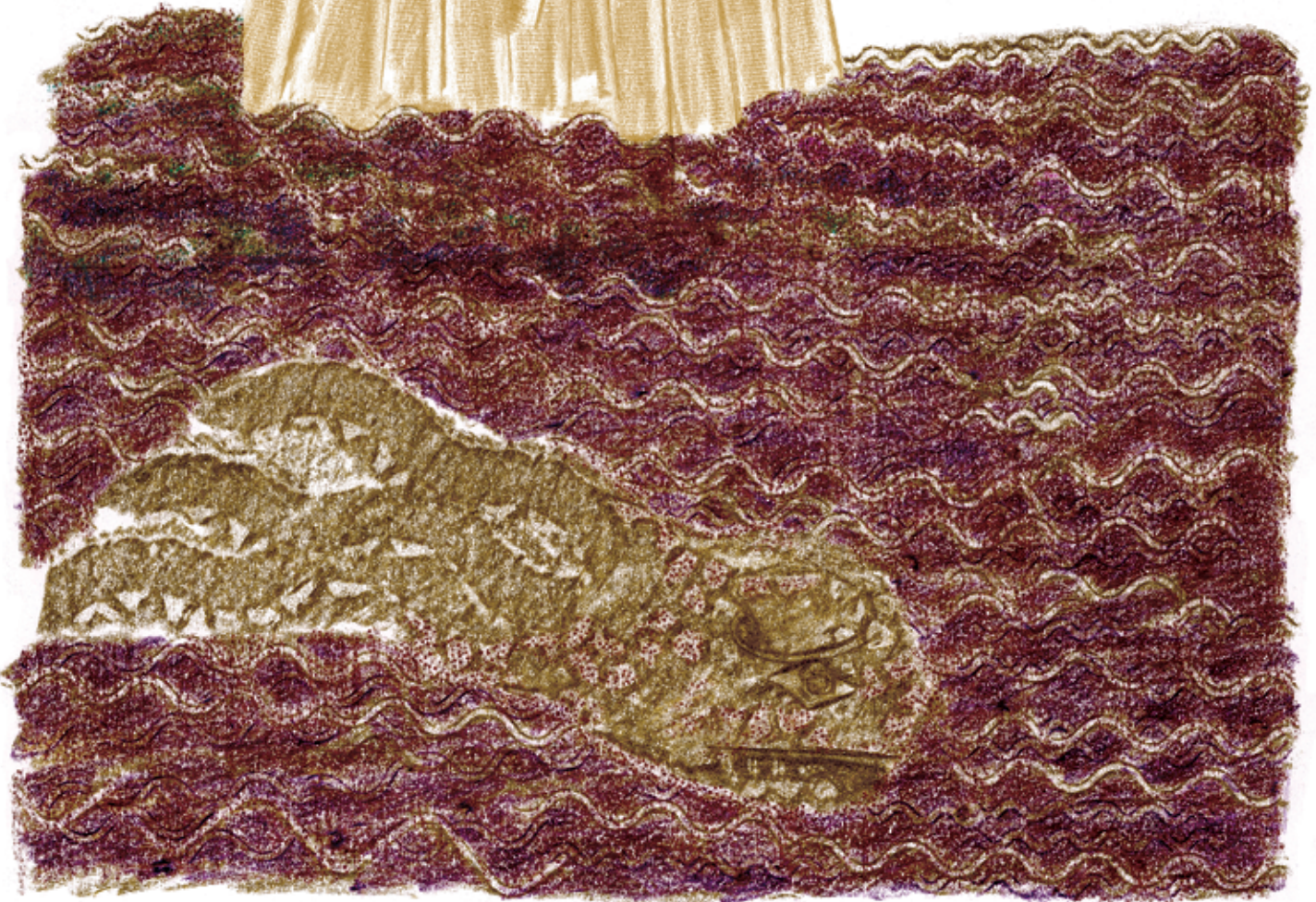
Čoskoro už po celej zemi hučali a revali rozbúrené vody, z oblohy zatiahnutej hustou clonou mračien sa lial dážď. Pod prívalom stúpajúcej vody rýchlo mizli lesy, polia a háje, mizli celé údolia s mestami a dedinami. Ľudia bojovali s rozbesenými živlami, veslovali na člnoch a chytali sa plávajúcich drier, ale márne – stovky, tisíce a desaťtisíce ľudí sa utopili vo vlnách. Utopili sa aj všetky zvieratá, vlci, jelene, kance, kozy aj ovce.

Napokon Zem vyzerala ako jedno more bez brehov. Len tu a tam ako osamelé ostrovy vyčnievali vrcholce najvyšších hôr, obsypané pištiacimi vtákmi. Ulicami zatopených miest sa preplietali zvedavé ryby a v lesoch pod hladinou sa hrali delfíny.

Stalo sa, ako určil vládca bohov.

V tom pustom vodnom svete ostala jediná loď s dvoma spravodlivými ľuďmi. Boli to Deukalión a Pyrrha. Pristáli pri neveľkom ostrove, ktorý tvoril vrcholec hory Parnas. Padli na kolená a ďakovali bohom za záchranu.

Keď to Zeus zbadal, zodvihol pravicu a rozohnal mraky. Poseidón odložil trojzubec a prikázal synovi Tritónovi, aby zatrúbil na lastúru. Ťahavý tón rozochvel

ovzdušie na znamenie, že skaza sveta skončila. Dážď ustal. Vody prestali buráčať, upokojili sa a začali ustupovať. Rieky a potoky sa vrátili do svojich korýt, more sa stiahlo z brehov a znovu odkrylo skalnaté pohoria, strmé svahy a údolia.

Deukalión a Pyrha stáli na vrchole hory a hľadeli na tichý svet. Všade okolo ležala spustošená krajina zanesená bahnom a pieskom, ježili sa v nej mŕtve lesy a na mieste niekdajších miest sa kopili hromady trosiek.

„Čo si počneme, manžel môj?“ zaplakala Pyrha. „Veď sme na svete celkom sami!“

Deukalión objal Pyrhu okolo pliec a ukázal k úpätiu hory Parnas:

„Tam ostal chrám bohyně Temis, matky Prometea, ktorý miloval ľudské pokolenie a pomáhal mu. Poďme ta a pomodlime sa. Azda nám bohyňa zjaví, čo máme robiť.“

Kľakli si v zrúcaninách chrámu a vrúcne prosili o radu, ako vzkriesiť svet k novému životu. Bohyňa ich vyslyšala. Z chrámového šera sa ozval jej hlas: „Zahaľte si hlavy na znamenie smútku a pokánia, choďte a hádžte za seba kosti svojej matky.“

Deukalión a Pyrha vyšli z chrámu zamyslení. Nevedeli si slová bohyně vysvetliť – určite nechcela, aby rušili pokoj mŕtvych predkov a aby neúctivo zaobchádzali s ich pozostatkami. Až nakoniec Deukaliónovi napadlo, že veľkou matkou všetkých ľudí je Gaia, bohyňa Zeme.

„Zem je matkou všetkého pozemského,“ povedal Deukalión svojej žene. „A jej kosti nemôžu byť nič iné ako kamene v hline.“ A tak si zahalili hlavy a šli vyberať z vlhkej hliny kamene. Potom ich hádzali za seba.

A len čo sa padajúci kameň dotkol zeme, prestal byť kameňom, rástol a nadobúdal ľudskú podobu. To tvrdé v ňom sa premenilo na kosti, mäkké sa zmenilo na mäso, žilky v kameni sa stali žilami a voda sa stala krvou. Z kameňov, ktoré hodil Deukalión, povstali muži, z kameňov, čo hodila Pyrha, vyrástli ženy.

Tak vznikol nový ľudský rod. Spravodlivejší a miernejší, ako predpovedal Zeus.

A preto každý človek nesie v sebe niečo z tvrdosti kameňa. U zlých ľudí je to zatvrdnuté srdce, u dobrých ľudí húževnatosť, ktorá im pomáha prekonať každú prekážku.